

7. DZIAŁALNOŚĆ KONTROLNA

Działalność kontrolna WIOŚ prowadzona jest w oparciu o ustawę o Inspekcji Ochrony Środowiska (tekst jednolity Dz.U.2013.686) i wytyczne Głównego Inspektora Ochrony Środowiska zawarte w „Ogólnych kierunkach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska”. Do zadań Inspekcji należy:

- kontrola podmiotów korzystających ze środowiska,
- podejmowanie decyzji wstrzymujących działalność prowadzoną z naruszeniem wymagań związanych z ochroną środowiska lub naruszeniem warunków korzystania ze środowiska,
- przeciwdziałanie poważnym awariom oraz sprawowanie nadzoru nad usuwaniem ich skutków,
- wykonywanie zadań związanych ze zbieraniem danych do Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń oraz prowadzeniem Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń,
- wykonywanie zadań określonych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- udział w przekazywaniu do użytkowania obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- wykonywanie zadań w zakresie zapobiegania szkodom w środowisku i ich naprawy,
- wykonywanie zadań określonych w przepisach o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów,
- wykonywanie zadań określonych w ustawie o odpadach wydobywczych,
- kontrola wyrobów wprowadzonych do obrotu lub oddanych do użytku, podlegających ocenie zgodności w zakresie spełniania przez nie zasadniczych lub innych wymagań dotyczących ochrony środowiska,
- wykonywanie zadań z zakresu:
  - a) ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach,
  - b) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH),
  - c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów,
  - d) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego wywozu i przywozu niebezpiecznych chemikaliów,
  - e) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin – w zakresie zagrożeń dla środowiska,
- przeprowadzanie kontroli, o której mowa w ustawie o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych,

- wykonywanie pomiarów wielkości emisji oraz poziomu substancji lub energii występujących w środowisku,
- współdziałanie w zakresie ochrony środowiska z innymi organami kontroli, organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości, innymi organami administracji państwowej i organami samorządu terytorialnego oraz obrony cywilnej, a także organizacjami społecznymi.

Na podstawie powyższych założeń sporządzany jest roczny plan kontroli w województwie, a następnie plany kwartalne zawierające wykazy podmiotów oraz zakres kontroli. Przedmiotem kontroli są instalacje:

- z których emisja do powietrza, odprowadzanie zanieczyszczeń do wód lub do ziemi, oraz dla których działania w zakresie postępowania z odpadami w świetle przepisów prawa podlegają wymogom dotyczącym uzyskania pozwolenia lub zezwolenia,
- których eksploatacja wykracza poza ramy powszechnego korzystania ze środowiska, ale ustawa Prawo ochrony środowiska nie wprowadza obowiązku uzyskania pozwolenia związanego z ich użytkowaniem, bądź których eksploatacja wiąże się ze zwykłym korzystaniem z wody w rozumieniu ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U.2012.145, z późn. zm.).

Oprócz kontroli podejmowanych według wcześniej opracowanych planów kontroli przeprowadzane są kontrole pozaplanowe. Są to m.in. kontrole o charakterze interwencyjnym (na wniosek obywateli, organów administracji samorządowej i rządowej, organizacji ekologicznych oraz interpelacji poselskich), przeprowadzane, jeżeli z ich treści wynika domniemanie wystąpienia pogorszenia stanu środowiska, zagrożenia życia lub zdrowia ludzi albo wystąpienia nadmiernej uciążliwości wskazującej na naruszenie przepisów ochrony środowiska. Przeprowadzane są również pozaplanowe kontrole związane z oddaniem do użytku nowo zbudowanego lub zmodernizowanego obiektu budowlanego, zespołu obiektów lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko.

Kontrole pozaplanowe sprawdzające podejmowane są w przypadkach powiadomienia o ustaniu naruszenia, które uprzednio skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej, lub w przypadku wniosku o wyrażenie zgody na oddanie do eksploatacji obiektu budowlanego, którego oddanie do użytku zostało wstrzymane, lub o wyrażenie zgody na podjęcie wstrzymanej działalności, albo podjęcie wstrzymanego użytkowania instalacji.

Kontrole pozaplanowe przeprowadzane są również w razie konieczności wydania zaświadczeń niezbędnych do uzyskania zezwoleń, m.in. w zakresie:

- przetwarzania surowca tytoniowego,
- wytwarzania wyrobów tytoniowych,

- wyrobu, oczyszczania, skażenia lub odwadniania spirytusu,
- wyrobu lub rozlewania wyrobów spirytusowych,
- produkcji wyrobów winiarskich oraz ich rozlewania,
- wytwarzania i obrotu materiałami wybuchowymi, bronią, amunicją oraz wyrobami i technologią o przeznaczeniu wojskowym lub policyjnym.

Inspekcja realizując swoje ustawowe zadania w zakresie czynności kontrolnych współpracuje z innymi jednostkami administracji rządowej i samorządowej, w tym z: Państwową Inspekcją Sanitarną, Inspekcją Weterynaryjną, Państwową Inspekcją Pracy, Państwową Strażą Pożarną, Policją, Strażą Graniczną, Inspekcją Transportu Drogowego, a także Najwyższą Izbą Kontroli. Współpraca ta polega głównie na wzajemnej wymianie informacji o wynikach kontroli oraz działaniach podjętych w trakcie ich realizacji. Inspekcja współpracuje również z organami ścigania (policja, prokuratura) w ramach prowadzenia przez te organy dochodzeń i śledztw.

Fot 7.1. Kontrola zakładu o zwiększonym ryzyku – Terminal Paliw PKN „ORLEN” S.A., ul. Kościuszki nr 24 w Bolesławcu (fot. z Archiwum WIOŚ)

CELE DZIAŁALNOŚCI KONTROLNEJ PRZYJĘTE DO REALIZACJI W 2012 ROKU

Priorytetowymi zadaniami była realizacja przyjętych w 2012 r. **ogólnokrajowych celów kontroli**:

1. Poprawa stanu środowiska oraz zwiększenie ochrony zdrowia ludzi przed skutkami oddziaływania zakładów przemysłowych pod kątem ograniczania istotnych źródeł emisji w strefach przekroczenia, zwłaszcza pyłu PM10 i benzo(a)pirenu;
2. Poprawa przestrzegania przepisów prawa w obszarze gospodarki odpadami ze szczególnym uwzględnieniem ograniczania występowania tzw. „szarej strefy”;
3. Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań dotyczących zamykania składowisk odpadów komunalnych, zgodnie z wytycznymi określonymi w Krajowym Planie Gospodarki Odpadami;
4. Sprawdzenie realizacji przez gminy zadań określonych w ustawie z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w zakresie organizacji przez gminy systemu gospodarowania odpadami komunalnymi i nadzoru gospodarowania odpadami komunalnymi oraz ograniczania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, przekazywanych do składowania;
5. Sprawdzenie przestrzegania przepisów ochrony środowiska w odniesieniu do punktowych źródeł zanieczyszczeń komunalnych z uwagi na stwierdzoną, w ramach badań monitoringowych, eutrofizację w jednolitych częściach wód, w których ww. punktowe źródła są zlokalizowane;
6. Sprawdzenie wiarygodności danych dostarczanych przez prowadzących instalacje w ramach Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń;
7. Sprawdzenie zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym stosowanym w instalacjach energetycznego spalania paliw oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej;

8. Sprawdzenie przestrzegania przepisów dotyczących substancji kontrolowanych;
9. Zapewnienie spełniania wymagań ochrony środowiska przez prowadzących fermy norek, w których liczba zwierząt jest nie mniejsza niż 210 DJP;
10. Sprawdzenie prawidłowości realizacji przemieszczania odpadów do krajowych instalacji posiadających zezwolenia wstępne dla przywozu odpadów z listy bursztynowej;

oraz **celów o charakterze wojewódzkim**:

11. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez prowadzących instalacje wymagające pozwoleń zintegrowanego;
12. Przestrzeganie wymagań w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów;
13. Wypełnianie przez inwestorów wymagań ochrony środowiska;
14. Spełnianie wymagań w zakresie ochrony powietrza;
15. Przestrzeganie przepisów w zakresie ochrony wód;
16. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska w zakresie gospodarki odpadami;
17. Przestrzeganie wymagań w zakresie ochrony przed hałasem;
18. Ocena realizacji obowiązków wynikających z przeciwdziałania poważnym awariom związanym z substancjami niebezpiecznymi;
19. Przestrzeganie przepisów ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych oraz ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej;
20. Przestrzeganie przepisów ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym;
21. Kontrola wypełniania obowiązków wynikających z ustawy o bateriach i akumulatorach;

22. Przestrzeganie wymagań w zakresie postępowania z substancjami stwarzającymi szczególne zagrożenie dla środowiska;
23. Kontrola spełniania przez wyrób zasadniczych wymagań;
24. Kontrola stosowania i przechowywania nawozów;
25. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez podmioty ubiegające się o wydanie stosownych zaświadczeń i informacji;
26. Przestrzeganie wymagań w zakresie ochrony środowiska przez prowadzących stacje demontażu pojazdów oraz punkty zbierania;
27. Przestrzeganie wymagań ochrony środowiska przez obiekty objęte cyklami kontrolnymi ogólnopolskimi;
28. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o odpadach wydobywczych;
29. Ocena wypełniania wymagań Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów REACH.
30. Kontrola przestrzegania przepisów ustawy o organizmach genetycznie zmodyfikowanych;
31. Sprawdzenie realizacji zarządzeń pokontrolnych i decyzji Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska oraz rozpatrzenie wniosków organów, instytucji i osób fizycznych o przeprowadzenie kontroli.

KONTROLOWANE PODMIOTY

W WIOŚ we Wrocławiu prowadzona jest na bieżąco ewidencja jednostek organizacyjnych podlegających kontroli. Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. liczba zakładów pozostających w ewidencji wynosi 6 557.

Zgodnie z wytycznymi GIOŚ dokonano podziału zakładów na pięć kategorii ryzyka, uwzględniając skalę oddziaływania na środowisko, lokalizację zakładu, wrażliwość odbiornika, posiadanie zabezpieczeń chroniących środowisko.

Do **kategorii I** – najwyższa prognozowana uciążliwość dla środowiska – zakwalifikowano 99 zakładów:

- zakłady dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZDR),
- stacje demontażu pojazdów,
- zakłady przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- instalacje IPPC, których dotyczy Traktat Akcesyjny,
- zakłady, które przetwarzają odpady sprowadzane z zagranicy, wymagające pozwolenia zintegrowanego,
- wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej wymagające pozwolenia zintegrowanego.

Do **kategorii II** – wysoka prognozowana uciążliwość dla środowiska – zakwalifikowano 415 zakładów:

- zakłady zwiększonego ryzyka wystąpienia poważnej awarii (ZZR),
- zakłady podlegające rozporządzeniu nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR, inne niż zaliczone do kategorii I,
- oczyszczalnie ścieków powyżej 2000 RLM,
- instalacje eksploatowane bez wymaganych pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- zakłady nie spełniające warunków pozwoleń, zaliczone do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko,
- zakłady nie realizujące zarządzeń pokontrolnych, zaliczone do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko.

Do **kategorii III** – średnia prognozowana uciążliwość dla środowiska – zakwalifikowano 490 zakładów:

- pozostali potencjalni sprawcy poważnych awarii, inni niż zaliczani do kategorii I i II,
- oczyszczalnie ścieków poniżej 2000 RLM,
- składowiska odpadów oraz spalarnie odpadów inne niż zaliczone do kategorii I i II,
- zakłady, które uzyskały nowe pozwolenie określające zakres i warunki korzystania ze środowiska, zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska,
- zakłady, które są powodem uzasadnionych interwencji, zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska,
- podmioty prowadzące odzysk odpadów, zaliczone do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko jest obowiązkowe lub wynika z postanowienia odpowiedniego organu ochrony środowiska.

Do **kategorii IV** – niska prognozowana uciążliwość dla środowiska – zakwalifikowano 3 610 zakładów:

- zakłady inne niż zaliczone do kategorii I, II i III, które wymagają uregulowania stanu formalno-prawnego korzystania ze środowiska w formie decyzji administracyjnej,
- zakłady podlegające kontroli w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową,
- zakłady podlegające kontroli w zakresie zawartości siarki w paliwie,
- zakłady podlegające kontroli w zakresie nadzoru rynku.

Do **kategorii V** zakwalifikowano 1 943 zakłady. Są to zakłady nie ujęte w kategoriach od I do IV, nie wymagające pozwoleń na korzystanie ze środowiska w formie decyzji administracyjnych, które zostały

poddane doraźnie kontroli, np. z powodu wniosku o podjęcie interwencji, wydanie zaświadczenia lub z innych powodów.

Zaliczenie zakładów do poszczególnych kategorii nie ma charakteru rozstrzygnięcia ostatecznego, a przyjęty podział należy traktować w sposób elastyczny. Przemieszczanie zakładów pomiędzy kategoriami, jak również szeregowanie wewnątrz kategorii, może następować w oparciu o różne dodatkowe wskaźniki, a przede wszystkim w oparciu o analizę wielokryterialną.

Częstotliwość przeprowadzanych kontroli uzależniona jest od kategorii ryzyka zakładu tj. raz w roku dla zakładów zakwalifikowanych do I kategorii, raz na 2 lata zakłady z II kategorii, raz na 3 lata zakłady z III kategorii oraz raz na 4 lata zakłady z IV kategorii.

SKARGI I INTERWENCJE

W 2012 r. do WIOŚ we Wrocławiu wpłynęło 551 wniosków o interwencję, z czego 135 wniosków zostało przekazanych zgodnie z kompetencjami do załatwienia właściwym organom. Część spraw przekazano po uprzednim przeprowadzeniu rozpoznania w terenie lub po dokonaniu innych ustaleń na podstawie posiadanych materiałów. Spośród przyjętych interwencji część obejmowała więcej niż jeden komponent środowiska. Charakterystyka tematyczna i ilościowa wniosków o interwencję przedstawiała się następująco:

- ochrona przed odpadami – 157,
- ochrona czystości wody i gospodarka wodno-ściekowa – 129,
- ochrona powietrza – 112,
- ochrona przed hałasem – 104,
- ochrona przyrody – 20,
- stosunki wodne i podtapianie gruntów – 7,
- ochrona przed promieniowaniem – 5,
- sprawy związane ze stosowaniem prawa górniczego i geologicznego – 2,
- sprawy różne – 54.

Rozpatrując interwencje przeprowadzono 162 kontrole. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości podjęto następujące działania pokontrolne:

- wydano: 75 zarządzeń pokontrolnych,

W 2012 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził łącznie 2469 kontroli, w tym:

- 565 kontroli planowych,
- 246 kontroli pozaplanowych, w tym 162 kontrole interwencyjne,
- 88 kontroli innych niż typowe bez ustalonego podmiotu,
- 80 skontrolowanych transportów, towarów lub odpadów,
- 1490 kontroli dokumentacyjnych.

W celu sprawdzenia spełnienia wymogów ochrony środowiska, w uzasadnionych przypadkach, wykonywane były kontrolne pomiary lub pobór prób do analizy. Ogółem w ciągu roku przeprowadzono 151 kontroli połączonych z pomiarem.

- skierowano:
  - 5 wniosków do organów ścigania,
  - 10 wniosków do organów administracji rządowej,
  - 73 wnioski do organów administracji samorządowej;
- wszczęto: 45 postępowań karno-administracyjnych;
- nałożono: 13 grzywn w postaci mandatów karnych.

Liczba interwencji napływających do WIOŚ utrzymuje się na tym samym poziomie. Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2012 r. większość interwencji dotyczyła spraw o lokalnym zasięgu oddziaływania, wynikających bezpośrednio z konfliktów sąsiedzkich. Interweniujący w przesyłanych lub zgłaszanych telefonicznie wnioskach o podjęcie interwencji często podnosił brak reakcji innych organów administracji, w szczególności samorządów, na kierowane zawiadomienia o naruszeniu prawa ochrony środowiska. W wielu przypadkach skarżący kierowali sprawę do WIOŚ uznając Inspekcję Ochrony Środowiska, jako organ skuteczniejszy w egzekwowaniu obowiązków ciążących na sprawcach uciążliwości, podkreślając brak zaufania do innych organów.

OGÓLNA OCENA STANU PRZESTRZEGANIA WYMAGAŃ OCHRONY ŚRODOWISKA

Zakłady zobowiązane do posiadania pozwolenia zintegrowanego

Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. na terenie województwa dolnośląskiego 239 instalacji posiada pozwolenie zintegrowane. W 2012 r. przeprowadzono 106 kontroli instalacji IPPC, w tym 97 jako kontrole planowe. Naruszenie wymagań ochrony środowiska stwierdzono w przypadku 50 kontroli (47,2% skontrolowanych instalacji).

Wielkoprzemysłowe fermy tuczu trzody chlewnej

W ramach nadzoru nad wielkoprzemysłowymi fermami trzody chlewnej w 2012 r. przeprowadzono 9 kontroli planowych. Celem kontroli była ocena stosowania i przechowywania nawozów, a także sprawdzenie obowiązku posiadania pozwoleń zintegrowanych i realizacji warunków tych pozwoleń. W przypadku jednej fermy stwierdzono brak pozwolenia zintegrowanego oraz

brak pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia, w pozostałych ośmiu fermach stwierdzono posiadanie pozwoleń zintegrowanych i pozytywnie zaopiniowanego planu nawożenia.

W przypadkach, w których stwierdzono nieprawidłowości, zastosowano pouczenia, wydano zarządzenia pokontrolne i skierowano wystąpienia do Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Informacja o liczbie skontrolowanych zakładów, na terenie których eksploatowane są instalacje stosujące ciężki olej opałowy oraz liczbie skontrolowanych statków żeglugi śródlądowej stosujących olej do silników

W 2012 r. skontrolowano 8 zakładów, na terenie których eksploatowane są instalacje stosujące ciężki olej opałowy oraz 7 statków żeglugi śródlądowej stosujących olej do silników. Kontrole nie wykazały naruszeń przepisów.

Informacja o wynikach kontroli przedsiębiorców wpisanych do rejestru zakładów kontrolowanych z zakresu ustawy o bateriach i akumulatorach

W 2012 r. skontrolowano 8 zakładów wprowadzających baterie i akumulatory oraz 1 zakład przetwarzania. Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w realizowaniu obowiązków wynikających z ustawy, zarówno u wprowadzających, jak i u przetwarzającego. W wyniku kontroli w stosunku do wprowadzających wydano 2 zarządzenia pokontrolne, w 1 przypadku skierowano wystąpienie do Marszałka Województwa Dolnośląskiego oraz nałożono 1 grzywnę w postaci mandatu karnego. W przypadku przetwarzającego wystosowano pouczenie, wydano zarządzenie pokontrolne oraz skierowano pisemną informację do Marszałka Województwa Dolnośląskiego.

Informacja o liczbie skontrolowanych zakładów w zakresie substancji zubożających warstwę ozonową (SZWO)

Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. w ewidencji WIOŚ we Wrocławiu zarejestrowane są 94 podmioty korzystające ze środowiska, które używają SZWO, używają produkty, urządzenia lub instalacje zawierające SZWO, bądź prowadzące obrót SZWO.

W 2012 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził kontrole w 39 zakładach. Kontrole przeprowadzone były zarówno u podmiotów będących użytkownikami urządzeń zawierających substancje kontrolowane, jak i u podmiotów świadczących usługi w zakresie serwisowania urządzeń chłodniczych i klimatyzacyjnych zawierających substancje kontrolowane.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w realizowaniu obowiązków wynikających z ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową. Na 14 kontroli przeprowadzonych w zakładach stosujących SZWO lub eksploatujących urządzenia zawierające

SZWO w 10 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wypełniania obowiązków zawartych w przepisach prawnych dotyczących substancji kontrolowanych, tj. brak opłat za emisję SZWO, brak prawidłowo prowadzonej karty obsługi technicznej urządzeń i instalacji, brak odpowiednio często wykonywanych przeglądów szczelności, brak oznakowania lub nieprawidłowe oznakowanie urządzeń i instalacji zawierających SZWO.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami WIOŚ we Wrocławiu wydał 6 zarządzeń pokontrolnych, w których zobowiązał zakłady do usunięcia stwierdzonych w czasie kontroli nieprawidłowości. Wobec 9 podmiotów zastosowano formę pouczenia w zakresie wymaganych obowiązków i sankcji karnych związanych z ich nieprzestrzeganiem, w 1 przypadku wystosowano wystąpienie w formie informacji pokontrolnej oraz w jednym przypadku nałożono mandat karny.

Informacje o wydawanych zaświadczeniach w zakresie oddziaływania na środowisko oraz wynikających ze współpracy z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

WIOŚ we Wrocławiu wydał w 2012 r. 251 zaświadczeń bądź opinii, które głównie dotyczyły:

- 121 zaświadczeń o niezaleganiu z płatnościami z tytułu administracyjnych kar pieniężnych za naruszanie warunków ochrony środowiska,
- 63 informacji o przestrzeganiu przepisów o ochronie środowiska przez prowadzącego działalność w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
- 32 opinii w sprawie zmiany planu zagospodarowania przestrzennego,
- 13 informacji o stanie przestrzegania wymagań ochrony środowiska wynikających ze współpracy z ARiMR.

Kontrole inwestycyjne

W 2012 r. przeprowadzono 27 kontroli inwestycyjnych, w tym:

- 20 kontroli z wyjazdem w teren,
- 7 kontroli przeprowadzonych w oparciu o dokumenty.

W 2 przypadkach stwierdzono naruszenia, w wyniku których wydano 1 zarządzenie pokontrolne i skierowano 1 wystąpienie do organu samorządowego. Wszystkie skontrolowane przedsięwzięcia inwestycyjne zaliczały się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Liczba zakładów w ewidencji WIOŚ, które mają certyfikat ISO 14001 lub EMAS

Wg danych będących w posiadaniu WIOŚ we Wrocławiu w 2012 r. 142 zakłady podlegające kontroli posiadały wdrożony system zarządzania środowiskowego ISO 14001, co stanowi niewielki odsetek (ok. 2%) w stosunku do ilości podmiotów znajdujących się w ewidencji WIOŚ.

PRZECIWDZIAŁANIE POWAŻNYM AWARIOM

Według stanu na dzień 31.12.2012 r. rejestr zakładów, potencjalnych sprawców poważnych awarii na terenie województwa dolnośląskiego obejmował 77 zakładów, w tym:

- 15 zakładów zakwalifikowanych do grupy o dużym ryzyku (ZDR),
- 20 zakładów zakwalifikowanych do grupy o zwiększonym ryzyku (ZZR),
- 42 pozostałe zakłady mogące spowodować poważne awarie.

Spośród zakładów zaliczanych do ZDR i ZZR wszystkie złożyły wymaganą dokumentację dotyczącą poważnych awarii, przy czym aktualizacji poddano: 17 zgłoszeń, 12 programów zapobiegania awariom, 9 raportów o bezpieczeństwie, 5 wewnętrznych planów operacyjno-ratowniczych i 1 zewnętrzny plan operacyjno-ratowniczy.

W 2012 r. przeprowadzono:

- 15 kontroli planowanych (w tym 1 z pomiarami) oraz 1 kontrolę pozaplanową z pomiarami w zakładach zaliczonych do ZDR, z czego 9 kontroli wykazało naruszenia przepisów prawa,
- 8 kontroli planowanych oraz 1 kontrolę pozaplanową w zakładach zaliczonych do ZZR, z czego 8 kontroli wykazało naruszenia przepisów prawa,
- 6 kontroli planowanych w zakładach zaliczonych do kategorii potencjalnych sprawców, z czego 2 kontrole wykazały naruszenie przepisów prawa.

W zakresie postępowania pokontrolnego dotyczącego ww. zakładów wydano 15 zarządzeń pokontrolnych, 6 pouczeń, 1 mandat oraz 10 wystąpień (4 do Państwowej Straży Pożarnej, 6 do innych organów kontroli).

Poważne awarie i zdarzenia o znamionach poważnych awarii

W 2012 r. miało miejsce 14 zdarzeń o znamionach poważnych awarii i poważnych awarii. Dwa zdarzenia spełniały kryteria zawarte w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Z 14 zdarzeń 11 dotyczyło emisji (w tym wycieku), 2 – pożarów, 1 – eksplozji.

Podział zdarzeń z uwzględnieniem ich skutków kształtował się następująco:

- 7 zdarzeń dotyczyło uwolnienia substancji do powietrza,
- 4 zdarzenia dotyczyły uwolnienia substancji do wód powierzchniowych,
- 3 zdarzenia dotyczyły uwolnienia substancji do gruntu,
- 2 zdarzenia dotyczyły skutków dla zdrowia i życia ludzi (ewakuacja ludzi),
- 1 zdarzenie określone zostało jako inne (uszkodzenie i zniszczenie mienia).

W zakresie prowadzenia nadzoru nad usuwaniem skutków zdarzeń o znamionach poważnych awarii i poważnych awarii w 2012 r. WIOŚ przeprowadził: 9 kontroli, 8 wizji lokalnych oraz wydał: 1 zarządzenie pokontrolne, 1 decyzję nakazującą ustalenie przyczyn, przebiegu i skutków awarii oraz wystosowano 6 wystąpień do innych organów administracji publicznej.

Fot 7.2. Usuwanie skutków awarii z dnia 31 lipca 2012 r. na rzece Ślęza (fot. z Archiwum WIOŚ)

DZIAŁANIA POKONTROLNE

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie ochrony środowiska, na podstawie ustaleń kontroli wojewódzki inspektor ochrony środowiska ma możliwość:

1. wydać zarządzenie pokontrolne kierownikowi kontrolowanej jednostki organizacyjnej zobowiązujące do usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. W określonych terminach adresat zarządzeń ma obowiązek złożenia informacji o zakresie podjętych i zrealizowanych działań służących eliminacji wskazanych naruszeń;
2. wydać decyzję o wstrzymaniu działalności prowadzonej bez określenia warunków lub z naruszeniem warunków korzystania ze środowiska;
3. wszcząć egzekucję, jeżeli obowiązek wynika z mocy prawa lub decyzji administracyjnej;
4. nałożyć administracyjne kary pieniężne za naruszenia wymagań określonych w pozwoleniach emisyjnych, a także w określonych przypadkach odraczać te kary, rozkładać na raty, zmniejszać lub umarzać;
5. skierować zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przeciwko środowisku do organu powołanego do ścigania przestępstw, jeżeli działanie lub zaniechanie kierownika kontrolowanej jednostki lub jej pracownika wykazuje znamiona przestępstwa;
6. nałożyć grzywnę w formie mandatu karnego za wykroczenia przeciw środowisku, określone w odrębnych przepisach.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami podczas kontroli zakładów w 2012 r. podjęto działania dyscyplinujące, a w szczególności wydano:

- 420 zarządzeń pokontrolnych,

- 35 decyzji ustalających wysokość kar biegnących,
- decyzji wymierzających kary za okres naruszenia na ogólną kwotę 1 914 255,00 zł,
- 17 decyzji odraczających termin płatności kary pieniężnej na ogólną kwotę 1 239 760,00 zł,
- 6 decyzji o rozliczeniu kar w związku z realizacją inwestycji na kwotę 869 851,00 zł,
- 6 decyzji rozkładających karę na raty za nieprzestrzeganie przepisów ustawy odpadach na kwotę 72 562,00 zł,
- 18 decyzji o kosztach poboru prób i wykonania pomiarów i analiz na ogólną kwotę 21 782,00 zł,
- 2 decyzje karne na podstawie art. 236d ust. 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska na kwotę 15 000,00 zł.
- 22 decyzje karne za nieprzestrzeganie przepisów ustawy odpadach (z wyłączeniem opłaty sankcyjnej) na kwotę 165 000,00 zł,
- 4 decyzje karne za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie zużytego sprzętu elektrycznego i elektro-nicznego na kwotę 20 000,00 zł,
- 1 decyzję karną za nieprzestrzeganie przepisów w zakresie recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na kwotę 10 000,00 zł;

skierowano:

- 7 wniosków do organów ścigania – w jednej sprawie została orzeczona wina,
- 2 wnioski do sądów powszechnych – we wszystkich tych sprawach orzeczono winę;

wymierzono:

- 43 grzywien w postaci mandatów karnych na kwotę 11 200 zł.

KONTROLA RYNKU

Kontrola wyrobów

W 2012 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził 34 kontrole z podziałem na opakowania i urządzenia. W ramach tych kontroli skontrolowano 177 wyrobów w tym 53 opakowania i 124 urządzenia. Zakwestionowano 15 urządzeń z uwagi na niekompletne deklaracje zgodności WE oraz 2 opakowania z uwagi na oznakowanie niezgodne z wzorami.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości wydano 4 zarządzenia pokontrolne, 1 sprawę przekazano do GIOŚ, z uwagi na to, że podmiot odpowiedzialny za wprowadzenie wyrobu do obrotu miał siedzibę na terenie UE oraz 3 sprawy przekazano do innych WIOŚ.

Kontrole przedsiębiorstw prowadzących recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji

Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. w wykazie marszałka województwa zarejestrowane są 43 podmioty, które prowadzą recykling pojazdów wycofanych z eksploatacji.

Stacje demontażu posiadające stosowną decyzję wojewody/marszałka województwa

W 2012 r. przeprowadzono 43 kontrole na 41 stacjach demontażu pojazdów. W 9 nie stwierdzono naruszeń obowiązków wynikających z mocy prawa i decyzji administracyjnych. Pozostałe 32 kontrole wykazywały naruszenia:

- 14 – nieprzestrzeganie warunków decyzji ogółem,
- 2 – zbieranie, wytwarzanie, czy odzysk odpadów nieujętych w decyzji,
- 10 – przekroczenia ilości odpadów dopuszczonych w ciągu roku do zebrania, wytworzenia, czy odzysku,
- 4 – magazynowanie odpadów niezgodnie z warunkami decyzji,
- 3 – inne (naruszenie warunków w zakresie dalszego sposobu gospodarowania odpadami wytworzonymi na stacji demontażu, naruszenie warunków decyzji co do dopuszczalnych metod odzysku odpadów wytworzonych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji).

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości podjęto następujące działania:

- wydano 31 zarządzeń pokontrolnych,
- udzielono 43 pouczenia w związku z popełnionymi wykroczeniami,
- nałożono mandaty karne na 5 podmiotów,
- skierowano 10 wystąpień do innych organów.

Kontrole przedsiębiorców, którzy wystąpili z wnioskiem o uzyskanie pozwolenia na prowadzenie stacji demontażu

Skontrolowano 3 podmioty, z których 2 uzyskały stosowną decyzję bezpośrednio po kontroli. W trakcie przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, tym niemniej w jednym przypadku stwierdzono odstępstwa od projektu budowlanego. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Dzierżoniowie wszczął w styczniu 2013 r. postępowanie administracyjne w związku z zaistnieniem istotnych odstępstw od zatwierdzonego projektu budowlanego w zakresie zagospodarowania terenu.

Kontrole podmiotów nie umieszczonych w wykazie marszałka województwa, a podejrzanych o prowadzenie demontażu pojazdów

W 2012 r. przeprowadzono 13 kontroli. W 5 przypadkach stwierdzono zbieranie i demontaż pojazdów. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości podjęto następujące działania:

- wydano 4 zarządzenia pokontrolne nakazujące zaprzestania działań polegających na usuwaniu elementów i substancji niebezpiecznych, wymontowaniu przedmiotów wyposażenia oraz części z zakupionych pojazdów bez zapewnienia bezpiecznego dla środowiska przetwarzania pojazdów wycofanych z eksploatacji i powstających z nich odpadów oraz bez uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie wytwarzania i odzysku odpadów powstających w związku z gospodarowaniem odpadami w postaci pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- nałożono 1 mandat karny,
- udzielono 1 pouczenia,
- skierowano 7 wystąpień do innych organów, w wyniku których w 5 przypadkach zlikwidowana została działalność podmiotów prowadzących demontaż bez odpowiedniej decyzji,
- wydano 4 decyzje wymierzające administracyjne kary pieniężne na łączną kwotę 50 000 zł. Z uwagi na odwołania, decyzje nie są prawomocne.

Kontrola strzępiarek

Na terenie województwa dolnośląskiego funkcjonuje jedna strzępiarka, eksploatowana od 1991 r. przez Centrozłom Wrocław S.A. Oddział Oława ul. Polna 2 w Oławie.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w 2012 r. nie stwierdzono nieprzestrzegania warunków decyzji w zakresie gospodarki odpadami.

Kontrole w zakresie przepisów o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

Zakłady przetwarzania wpisane do rejestru przedsiębiorców i organizacji odzysku prowadzonego przez GIOŚ

W 2012 r. WIOŚ przeprowadził 11 kontroli zakładów prowadzących działalność w zakresie przetwarzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego wpisanych do rejestru GIOŚ. W trakcie kontroli ustalono, że

- w 7 zakładach prowadzony był demontaż,
- w 2 zakładach prowadzona była jedynie działalność w zakresie zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego,
- w 1 zakładzie prowadzona była działalność polegająca na serwisie sprzętu,
- w 1 zakładzie nie została rozpoczęta działalność polegająca na przetwarzaniu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

Pozostali przedsiębiorcy objęci przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym

W 2012 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził 22 kontrole przedsiębiorców objętych przepisami ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym, w tym:

- zbierających zużyty sprzęt – 14,
- wprowadzających i zbierających sprzęt – 8 (w przypadku 4 podmiotów sprawdzono jedynie obowiązki w zakresie wprowadzania sprzętu elektrycznego i elektronicznego).

Spośród skontrolowanych przedsiębiorców w przypadku 6 skontrolowanych podmiotów nie stwierdzono żadnych naruszeń. Pozostałe kontrole wykazały, że podmioty zarejestrowane jako zbierające zużyty sprzęt i/lub wprowadzające sprzęt nie realizują wszystkich obowiązków wynikających z ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym.

Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono głównie naruszenia, które dotyczyły braku realizacji lub naruszenia obowiązków niezwiązanych z bezpośrednim oddziaływaniem na środowisko, wynikających z mocy prawa.

W przypadku 3 wprowadzających stwierdzono wprowadzanie do obrotu na terytorium kraju sprzętu bez wpisu do rejestru prowadzonego przez GIOŚ. W 3 przypadkach skontrolowane podmioty nie dokonały zgłoszenia do rejestru posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów prowadzonego przez starostę właściwego ze względu na miejsce zbierania odpadów, natomiast w jednym przypadku kontrolowany podmiot nie posiadał uregulowanego stanu formalno-prawnego w zakresie wytwarzania odpadów.

W związku z przeprowadzonymi kontrolami i stwierdzonymi nieprawidłowościami podjęto następujące działania:

- wydano 15 zarządzeń pokontrolnych,
- udzielono pouczenia w 24 przypadkach,
- w 3 przypadkach poinformowano GIOŚ o ustaleniach z przeprowadzonych kontroli,
- skierowano 2 wystąpienia: do Marszałka Województwa Dolnośląskiego i Starosty Powiatu Kłodzkiego,

- nałożono 1 grzywnę w postaci mandatu karnego w wysokości 300 zł.

- w 6 przypadkach wszczęto postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej na podstawie: ustawy o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym za wprowadzanie do obrotu sprzętu elektrycznego i elektronicznego bez stosownego wpisu do rejestru (2) oraz ustawy o odpadach (4).

TRANSGRANICZNE PRZEMIESZCZANIE ODPADÓW

Kontrole w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów

W 2012 r. WIOŚ we Wrocławiu przeprowadził ogółem 12 kontroli w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów, z tego:

- 5 kontroli podmiotów prowadzących legalną działalność,
- 3 kontrole, podczas których wykryto nielegalne przemieszczanie odpadów (2 przypadki stanowiły pojazdy).

Podczas kontroli stwierdzono 7 naruszeń przepisów prawa dotyczących gospodarowania odpadami oraz warunków posiadanych decyzji, w tym:

- sposobu wypełnienia zbiorczego zestawienia danych o odpadach,
- przekazania po terminie automonitoringowych wyników pomiarów emisji wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska,
- ewidencjonowania odpadów,
- przekroczenia emisji dopuszczalnej ołowiu z emitora,
- wytwarzania odpadów z naruszeniem przedłożonej Staroście informacji o wytwarzanych odpadach.
- demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji sprowadzonych z zagranicy bez zezwolenia GIOŚ.

Podjęte zostały następujące działania pokontrolne:

- wydano 4 zarządzenia pokontrolne, w tym 2 nakazujące zabezpieczenie środowiska przed oddziaływaniem odpadów nielegalnie przemieszczonych z zagranicy do czasu określenia przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska sposobu gospodarowania tymi odpadami,
- wystąpiono z 3 wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania z art. 183 § 4 ustawy Kodeks Karny za sprowadzenie z zagranicy odpadów bez wymaganego zezwolenia,
- wystąpiono do Marszałka Województwa Dolnośląskiego o wszczęcie postępowania w sprawie nałożenia opłaty podwyższonej za magazynowanie odpadów bez wymaganej decyzji określającej sposób i miejsce magazynowania odpadów (1) oraz poinformowano o naruszeniu warunków pozwolenia zintegrowanego (2),

formowano o naruszeniu warunków pozwolenia zintegrowanego (2),

- wydano 1 decyzję z art. 367 ustawy Prawo ochrony środowiska nakazującą usunięcie naruszeń polegających na użytkowaniu instalacji do odzysku odpadów bez wymaganego pozwolenia. Następnie wydano decyzję ustalającą termin na usunięcie naruszeń; przed upływem tego terminu przedsiębiorca zlikwidował działalność,

- nałożono dwie kary z art. 79b ustawy o odpadach.

Udział WIOŚ w działaniach związanych z siecią IMPEL

W ramach akcji IMPEL TFS „EUROPEJSKIE AKCJE INSPEKCYJNE” na terenie województwa dolnośląskiego przeprowadzono akcje kontrolne w miesiącach: marzec, czerwiec, wrzesień i październik 2012 r. Czynności kontrolne przeprowadzono przy współudziale Grup Mobilnych Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej im. Ziemi Kłodzkiej w Kłodzku.

Między innymi, w ramach realizacji zobowiązań podjętych na spotkaniu polsko-czeskiej grupy roboczej ds. inspekcji środowiska w Pradze dla wspólnego obszaru województwa dolnośląskiego w Polsce oraz województwa usteckiego, libereckiego i Hradec Kralove w Republice Czeskiej, przeprowadzono wspólną dwudniową akcję kontrolną pojazdów w zakresie transgranicznego przemieszczania odpadów na granicy polsko-czeskiej. W kontroli brali również udział funkcjonariusze Straży Granicznej Sudeckiego Oddziału Straży Granicznej w Kłodzku, a po stronie czeskiej – przedstawiciele tamtejszej inspekcji ochrony środowiska oraz Ministerstwa Ochrony Środowiska Republiki Czeskiej.

Żadna z przeprowadzonych kontroli nie wykazała nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów. Wskazuje to, że coraz więcej podmiotów przywożących odpady do Polski, bądź wysyłających odpady z kraju posiada stosowne uregulowania wynikające z dyrektyw unijnych, oraz te wynikające z przepisów krajowych.